

A man wearing a light-colored hat and a blue checkered shirt is holding a baby in a field of tall grass and red poppies. In the background, there is a red house and a wooden fence. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning.

Minna Mikkanen

KULLAN- NUPIIT

—♥—
Sydänmaa-sarja

WSOY

Minna Mikkanen

*Kullan-
nuput*

Sydänmaa-sarja, osa 4

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

© Minna Mikkonen ja WSOY 2026

Graafinen suunnittelu: Ville Laihonen

Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-52262-2

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

1

KURKELAN TUVASSA vallitsi syvä hiljaisuus. Vain seinäkellon metallinen tikitys ja tietokoneen näppäinten kevyt napsahtelu rikkoivat äänettömyyden. Asia eteni kirjain kirjaimelta, sana sanalta, kunnes kaikki oli valmista. Nimet piirtyivät lomakkeen alalaitaan vahvistukseksi. Tarvittaisiin enää yksi napin painallus ja asiakirja lähtisi matkaan.

Kyseessä ei ollut mikä tahansa dokumentti, lainahakemus tai vuokrasopimus. Nyt oltiin koko loppuelämää mullistavien asioiden äärellä.

Petri kääntyi kohti Samia sormi valmiina näppäimellä. Silmät kysyivät, odottivat hyväksyvää nyökkäystä, hiljaista vastausta. Samin suu oli kuiva ja kieli tarttunut kitalakeen. Hän katsoi nimeään Petrin nimen vierellä. Sydän takoi, ja kädet olivat hiestä nihkeät. Pidätelty hengitys purkautui huulten raosta. Sanat tulivat hiljaisina ja käheinä:

– Jos nukuttaisiin vielä yön yli.

Petri huokaisi, tallensi dokumentin ja painoi läppärimän kannen kiinni.

– Sinä suutuit, Sami sanoi.

– En suuttunut, Petri kielsi. – Minä vain... minä... en tiedä... Onhan tästä nyt puhuttu, kohta vuoden päivät. Kaikkea on yritetty, joka kivi käännetty. Ei tämä tästä miksikään muutu. Aika vain valuu hukkaan.

– Kai nyt kuitenkin yön yli... aamulla ajatus on kirkkaampi.

– On tässä jo nukuttu. Miten monta yötä sinä vielä tarvitset?

– Minä haluan vain olla varma.

Keittiön ovi painui kiinni Petrin jäljessä. Askelet loittonivat yläkertaan. Niissä oli raskas kaiku.

Sami nousi, avasi jääkaapin oven ja ronkki vapulta tähtöksi jääneestä paketista nakin. Hän tunki sen parilla nopealla puraisulla suuhunsa, kulautti palan painikkeeksi tuoremehua suoraan purkin suulta ja painoi lippahatun päähänsä.

Lumi oli sulanut aurinkoisilta paikoilta, vain syvemmällä metsässä, ojan pohjilla ja varjopaikoilla sinnittelivät vielä viimeiset rippeet. Seinustat ja tienpientareet vihersivät ja ensimmäiset leskenlehdet availivat nuppujaan. Sami veti syvään henkeä. Ilmassa tuoksui kevät, uusi elämä, lupaus. Tänä vuonna se kosketti erityisesti. Oli tehtävä päätös, joka vaikuttaisi heidän molempien tulevaisuuteen.

Ajatus oli alun perin lähtöisin Petriltä, hän oli toiminut liikkeelle panevana voimana, ja vähitellen toivo oli alkanut itää myös Samin mielessä. Lapsesta oli tullut heidän yhteinen haaveensa.

Elämä kaksin oli ihan hyvää ja onnellista. Silti mielen valtasi joskus tunne, että jotakin puuttui. Tuli hetkiä, jolloin seinät kaikuivat tyhjyyttä, jokainen huone tuntui odottavan jotakin, mitä ei koskaan tullut. Ei kuulunut pienten askelten tömähelyä, ei kevyttä juoksua portaissa, ei naurun helähdyksiä.

Mitä heistä tähän maailmaan jäisi, jos ei lasta? Kurkelan tilan tarina päättyisi Samiin, suvun perintö seuraisi hänen mukanaan hautaan.

Naapuritilan historia ylsi pidemmälle, melkein kolmen sadan vuoden taakse. Alkuperäinen elinkeino, lypsykarjan-

hoito, oli Miettälässä lopetettu pari vuotta sitten, eikä ollut takeita, jatkaisiko kumpikaan lapsista vanhempiansa jäljissä pitopalveluyrittäjinä. Mutta ainakin heillä oli koti-tila, juuret syvällä oman maan mullassa, tukipiste, tapahtui maailmassa mitä tahansa. Sellaisen perinnön Samikin olisi halunnut jättää jälkeensä.

Jos elämä joskus hymyilisi oikein leveästi, jonakin päivänä navettareissuilla saattaisi rinnalla kulkea pieni tyttö tai poika. Adoptioprosessi vain oli pitkä, oli epävarmaa, miten monta vuotta tarvittaisiin. Muuttuisiko mieli sinä aikana? Muuttuisivatko he itse? Entä jos aika rientäisi heidän ohitse, ja tilaisuuden vihdoin koittaessa he olisivat jo liian vanhoja? Mutta mitä muutakaan he voisivat? Kaksin he eivät lasta saisi.

– Haluatko sinä tätä varmasti? Petri oli kysynyt, kun he olivat olleet varaamassa aikaa adoptioeuvontaan.

Siitä oli melkein vuosi, ja Sami oli halunnut. Sen seurauksena he olivat pian istuneet sosiaalityöntekijän huoneessa vieretysten, jäykkänä ja selät hieman liian suorina kuin rehtorin puhuttelussa. Pöydän suojassa Petrin sormenpäät olivat hipaisseet Samin sormia. He olivat vilkaisseet toisiaan, yrittäneet peittää jännityksensä pienillä hymyillä ja säpsähäneet, kun sosiaalityöntekijä avasi keskustelun. Naisen hymy oli ollut lempeä, mutta silmien katse intensiivinen.

– No niin. Jospa ihan ensin kertoisitte, miksi olette täällä, nainen oli sanonut.

He olivat katsoneet toisiaan. Sami oli nyökännyt kevyesti, jolloin Petri oli yskäissyt ja aloittanut:

– Me... tuota... me... me haluaisimme adoptoida. Asiasta on haaveiltu jo kauan. Meillä on kaikki edellytykset isiksi, ja me...

Petri oli vilkaissut Samia kuin rohkaisua hakeakseen, nostanut sitten leukansa ja jatkanut määrätietoisesti:

– Me haluamme lapsen.

Ensimmäinen tapaaminen oli sujunut lähinnä tutustumisen merkeissä, ja keskustelun edetessä he olivat rentoutuneet. Prosessi oli edennyt kaavan mukaan, oli käyty keskusteluja, tehty selvityksiä, arvioitu valmiuksia ja voimavaroja – ja nyt, kuukausien kuluttua adoptioneuvonnan päätteeksi, kotiselvitys oli vihdoinkin valmistunut. Heidät oli todettu kelpoiksi, he voisivat hakea adoptiolupaa.

Aluksi kaikki oli ollut selvää ja Sami mukana hankkeessa koko sydämeästään, mutta nyt kun olisi pitänyt ottaa ratkaiseva askel, kun paperit odottivat enää vain lähettämistään, häneen iski epävarmuus. Millainen lapsi heille tulisi, minkä ikäinen, mistä tilanteesta? Entä, jos se ei alkaisikaan tuntua omalta? Petri oli niin luottavainen ja varma. Miksi hän ei ollut?

Olisiko hänestä ollenkaan isäksi, kun hän tunsikin näin? Miten sen voisi tietää? Pientä lasta olisi helppo rakastaa, suojella ja pitää lähellä, mutta entä sitten, kun lapsi kasvaisi ja alkaisi kapinoida? Mitä sitten, kun ei enää voisikaan kontrolloida kaikkea, kun omat arvot eivät enää ohjaisi lasta, vaan tämä alkaisi tehdä omia päätöksiään, jotka eivät välttämättä olisi aina niin hyviä? Riittäisikö rakkautta silloinkin, kun teini-ikäinen alkaisi koetella rajojaan?

Järjellä ajatellen Sami tajusi, että pääsääntöisesti asiat yleensä menivät hyvin, mutta hän ei voinut epävarmuudelleen mitään.

2

KELLO OLI JUURI soinut viimeiselle välitunnille. Kirkonkylän koulun opettajainhuoneessa leijui kahvin ja kopiokoneen lämmin, hieman paperinen tuoksu. Petri istui ikkunapöydässä höyryävä teemuki kädessään ja selasi seuraavan tunnin materiaaleja. Miten saisi seitsemäsluokkalaiset kiinnostumaan vesiekosysteemin rakenteesta? Toukokuulle tyypilliseen tapaan oppilaissa oli havaittavissa turnausväsymystä. Aurinko, lämpö ja sula maa voittivat kiinnostavuudessaan elottomien ympäristökelijöiden ja eliöiden muodostamat vuorovaikutussuhteet.

Rehtori Merja lennähti sisään kevättakki auki ja posket ulkoilmasta punaisina. Hän laski repun tuolille ja huokaisi.

– No mikäs... meinasiko kevätuuli viedä mennessään? musiikinopettaja kysyi.

– Voihan sen niinkin sanoa.

– Otahan kahvia ja kerro, matematiikan opettaja sanoi ja tarjosi mukia.

– Perälahden koulu oli taas sivistyslautakunnan listalla, rehtori sanoi hiljaa. – Ne puhuivat lakkautuksesta ensi lukuvuoden jälkeen.

Petri hätkähti. He olivat Samin kanssa puhuneet siitä, kuinka heidän tuleva lapsensa saisi aloittaa koulutaipaleensa turvallisessa yhteisössä lähellä kotia. Siellä missä opettajat tunsivat oppilaiden vanhemmat, jopa isovanhemmatkin,

siellä missä koulun piha rajautui metsään ja vanhat vaahterat varjostivat pientä pallokenttää.

Hakupaperit lähtisivät pian – heti, kun Sami olisi valmis. Sami tarvitsi vain aikaa, ja Petri oli päättänyt, että hän saisi ottaa tarvitsemansa. Ja nyt kun kaikki oli melkein tapahtumaisillaan, perhe muotoutumassa, sen ympäriltä oltiin purkamassa rakenteita, juuri niitä aineksia, jotka tekivät kasvuympäristöstä ihanteellisen.

– Onko se varmaa? Siis päätetty jo? Petri kysyi.

– Ei. Lautakunnalta on vasta ehdotus asiasta. – Vanhempainyhdistys aikoo ruveta vastatoimiin. Ja kyllä meidänkin pitäisi jotakin keksiä. Jotakin...

– Mitä me muka voitaisiin?

– Siinäpä se. Ensin pitäisi tietysti saada tieto leviämään ja saada väkeä koulun säilyttämisen kannalle. Joku tapahtuma voisi olla hyvä. Voisitko sinä ottaa kopin siitä?

– Minä? Enhän minä edes tunne paikkakuntalaisia kunnolla. Eikö Perälahden koulun opettaja...

– En minä tarkoittanut, että sinä yksin. Haalisit kokoon työryhmän, organisoisit ja pitäisit langat käsissäsi.

– Minkälainen tapahtuma sen pitäisi olla?

– Ihan millainen vaan, mitä nyt keksisitte. Jotakin ohjelmaa. Ilmapalloja, ongintaa ja siinä sivussa tiedon jakoa.

Merja hörppi kiireesti kahviaan, selitti sivistyslautakunnan näkemystä ja keräsi samalla tavaroitaan. Ehkä sillä oli opetusta. Tai sitten se aikoi kansliaan, ehkä keksimään jotakin.

Ovi sulkeutui pehmeästi, mutta sen jälkeensä jättämä hiljaisuus oli kova. Sivistyslautakunnassa lausutut sanat leijuivat yhä opettajainhuoneessa kuin laskeutumaton pöly. *On katsottava kokonaisuutta. Perälahden koulu ei ole enää taloudellisesti perusteltavissa.*

Petri tuijotti ulos ikkunasta. Aurinko paistoi kirkkaasti. Pihan koivut alkoivat vihertää ja nurmella kukkivat leskenlehdet. Oli kevät, mutta mieli tuntui raskaalta. Ei ollut mitään uutta, että pieniä kouluja lopetettiin, oppilaita heiteltiin kuin hernepusseja ja arvoja mittailtiin rahassa. Mutta miksi juuri Perälahden koulu, heidän oma kyläkoulunsa? Sitähän oli vasta äskettäin saneerattu. Ainakin ikkunat oli vaihdettu ja jotakin muutakin tehty, Petri muisteli. Ja olihan niitä nyt lapsia, heillekin todennäköisesti pian tulossa. Perälahden koulu ei ollut pelkkä koulu. Se oli osa heidän unelmaansa, osa perheen elämää ja tulevaisuutta. Ja nyt sitä jo oltiin tuhoamassa.

Muistiinpanot ja tuntimateriaalit lojuivat pöydällä. Vesiekosysteemin toiminnallinen rakenne alkoi tuntua toisarvoiselta.

Hän keräsi paperit nippuun ja sulki ne kirjan väliin. Oli mentävä, oppilaat odottivat. Hän astui käytävään mutta pysähtyi ja veti vielä syvään henkeä. Luokan avoimesta ovesta kantautui yhä voimistuva meteli. Jos hän ei pian astuisi sisään, oppilaat hyppisivät seinille.

Hän ei ollut enää vain opettaja. Hän oli isä. Tai ainakin melkein. Ja isät taistelevat.

3

– NE AIKOO LOPETTAA Perälahden koulun, Petri sanoi.

Sami yritti niellä juuri haukkaamaansa iltapaläsämpylää ja ymmärtää kuulemaansa.

– Ketkä? Miks? hän mongersi.

– Kunta. Ei ole riittävästi oppilaita.

– Sittenhän meidänkin... tai siis jos...

– Niin. Meidänkin lapsi joutuisi sitten kulkemaan kirkonkylän kouluun.

Petri lappoi kurkku- ja tomaattisiivuja sämpylänsä väliin, haukkasi ja hörppäsi teetä päälle. Sami jauhoi omaa sämpyläänsä ja tuijotti eteensä. Ilmeistä oli vaikea päätellä, mitä hänen mielessään liikkui.

– Sinne on kuitenkin matkaa yli 30 kilometriä suuntaansa, Petri muistutti. – Joillakin lapsilla vielä pitempi. Se tekee ajassa... mitä se nyt tekeekään, aika paljon, kun kaikki kylän perukat kiemurrellaan. Pitkät päivät ja vieras ympäristö, ei me semmoista suunniteltu.

Sami haukkoi yhä sämpylää, kuin kerätäkseen aikaa ajatuksilleen.

– Ei myö voija kyllä täältä minnekkään muuttaa, hän sanoi lopulta.

– Ei tietenkään. En minä sitä tarkoittanutkaan. Mutta kai me jotain voidaan tehdä?

– Niinku mitä?

– Kirjoitetaan joku vetoamus. Kutsutaan kyläläiset koolle. Eihän me nyt yksin tämän asian kanssa olla.

Sami kaatoi lisää kahvia ja meni ikkunan luo. Hän hörppi mukistaan ja katseli ulos.

– Kai sitä pitäis ainakin yrittää, hän lopulta sanoi. – Sentään oman kylän koulu. Ja onhan se nyt muutakin kuin pelkkä koulu.

– Nimenomaan. Lentopalloa ja jumppaa ja kesäisin kylän naiset paukuttaa siellä kangaspuita. Ehkä me voitaisiin keksiä lisää käyttötarkoituksia sille, näyttää että se on koko kylän keskus.

He voisivat toki yrittää, mutta tokkopa se mitään autaisi. Samilla oli tunne, että päätös runnottaisiin läpi, vaikka kuntalaiset tekisivät mitä hyvänsä. Kyllähän heitä kuunneltaisiin, mutta se olisi vain näennäistä, niin oli käynyt Sydänperän ja Hertansalmen kyläkoulujenkin kanssa. Heille nykyteltäisiin ymmärtäväisesti, mutta lopulta raha ratkaisisi.

– Jos lapsia olisi tulossa... Petri aloitti, – jos meidänkin prosessi olisi jo käynnissä...

– Eihän me nyt koulun takia lapsenhankintaan...

– Ei tietenkään. Onhan se tässä nyt muutenkin ollut suunnitteilla. Mutta saattaisi se kyllä osaltaan vaikuttaa asiaan, Petri arveli.

Sami ei uskonut, että heidän adoptionensa ehtisi pelastaa koulun tilannetta. Eikä hän ollut valmis mihinkään lapsitalkoisiin vain koulun pelastamiseksi. Jos lapsi päätettäisiin hankkia, se hankittaisiin, oli koulua tai ei.

Asia vain ei ollut niin yksinkertainen. Prosessi ei ollut suoraviivainen. Se kestäisi vuosia adoptioneuvontoineen, kaikkine toimenpiteineen, selvityksineen ja jonotuksineen. Odotuksen päätteeksi käsivarsilla ei välttämättä lepäisikään pieni vauva, vaan perheessä saattaisi hakea paikkaansa uhmaikäinen tai vanhempi, kenties tavalla tai

toisella traumatisoitunut lapsi. Olisiko heistä siihen? Osaisivatko he?

Sami oli ollut niin varma, mutta nyt, kun olisi ollut aika toimia, kaikki se, mikä voisi mennä pieleen, oli alkanut kummitella mielessä. Uhkakuvat. Kuinka hän koskaan uskaltaisi tehdä päätöstä?

Hän ehdotti nukkumaan menoa. He olivat molemmat jo väsyneitä, ja asioita olisi turha alkaa vatvoa yötä vasten.

– Mene sinä. Minulla on vielä kokeita korjattavana, Petri sanoi.

Kokeet olivat pelkkä veruke, Sami tiesi. Petrillä ei ollut tapana jättää töitä viime tinkaan, joten tuskin niillä nytkään mikään kiire oli. Petrin koko olemus kieli pahaa mieltä ja pettymystä. Ehkä pelkoakin. Ensin Samin epävarmuus ja päättämättömyys ja nyt vielä uhka koulun lopettamisesta.

Sami pysähtyi työhuoneen ovelle. Petri näytti syventyneen työhönsä, kynä liikkuu paperilla ja teki merkintöjä. Olemuksessa oli kuitenkin jotakin jäykkää, Petrin jännittynyt ryhti kertoi enemmän kuin sanat. Sami antoi katseensa kiertää huoneessa. Se oli karu, vinokattoinen vinttikamari, jota kalustivat vain työpöytä ja -tuoli, vanha jalkalamppu ja nukkavieru nojatuoli. Miten usein Sami olikaan tullut huoneeseen, istunut nojatuoliin ja katsellut, kun Petri valmisteli seuraavan päivän tunteja tai korjasi kokeita. Hän oli ehdottanut viihtyisämpää kalustusta, kirjahyllyä, pehmeää mattoa ja usia verhoja, mitä vain, millä Petri saisi huoneesta omannäköisensä.

Petri oli alkuun hymissyt myöntävästi, mutta lisännyt, ettei asialla ollut kiire, että he voisivat rauhassa miettiä. Pian hän oli kuitenkin alkanut heitellä ilmaan ajatuksia siitä, miltä huone näyttäisi vaaleansini- tai vaaleanpunäsävyisine tapetteineen tai millaisen leikkutilan viiston katon

alle saisi. Aluksi Sami ei ollut ottanut ehdotuksia todesta, oli ehkä vähän pelännytkin ja vaihtanut nopeasti puheenaihetta.

Vähitellen Petrin puheet olivat itäneet ajatukseksi, eräänlaiseksi haaveeksi, jota oli mukava vaalia mielessä. Ja mitä enemmän asiasta oli puhuttu, sitä konkreettisemmaksi se oli muuttunut. Toivo oli herännyt ja Sami huomannut olevansa mukana suunnitelmissa. Keskusteluissa oli alkanut lennellä visioita viidakkotapeteista ja kiipeilyseinistä prinsessa-vuoteisiin ja satulinnoihin.

– Ainakin puolapuut asennetaan. Ja kiipeilyköysi, Petri oli intoillut. – Saisikohan portaisiin mitenkään tehtyä liukumäkeä, vai olisiko se parempi rakentaa ulos?

Sami oli arvellut, että maalla viidakkoja ja kiipeilypaikkoja löytyi varmasti ihan lähiympäristöstä ilman, että niitä tarvitsisi varta vasten rakentaa.

– Mutta turvallisuusseikat on pidettävä mielessä, Petri oli muistuttanut.

Sami painoi oven hiljaa kiinni ja meni viereiseen huoneeseen. Hän viskasi päiväpeiton syrjään ja kaivautui täkin alle. Petri varmasti odotti, että hän olisi unessa, hiipisi sitten hiljaa huoneeseen, asettuisi parivuoteen äärimmäiselle laidalle ja nukahtaisi selkä häneen päin.

Vain muutama hetki sitten Sami oli vielä tuntenut itsensä loputtoman väsyneeksi, mutta nyt uni oli karannut. Hän makasi ääneti ja tuijotti hetki hetkeltä häviävää valojuovaa kaihdinten raossa. Entä jos hän ei voittaisikaan pelkoaan ja epävarmuuttaan? Entä jos hän ei vain uskaltaisi? Repisikö toteutumaton haave ylitsepääsemättömän railon heidän välilleen?

Adoptiolupahakemuksessa oli kysytty toivomusta lapsen sukupuolesta, mutta heille sillä ei ollut merkitystä.

Kumpikaan ei ollut edes pysähtynyt miettimään asiaa. Lapsen ikä sen sijaan oli saanut heidät pohtimaan. Sami oli huomannut ajattelevansa vauvaa tai aivan pientä lasta, jonka kanssa saisi kokea kaikki ensimmäiset vaiheet. Petri taas oli epäröinyt koko ajatusta toiveiden asettamisesta. Hänestä tuntui oudolta rajata lasta etukäteen, ikään kuin he valitsisivat jotakin, mitä ei kuulunut valita. Lopulta he olivat päätyneet siihen, että lapsi olisi vielä pieni, alle kouluikäinen.

– Kai se on pääasia, että on terve lapsi, Sami oli sanonut.

– Eivät biologiset vanhemmatkaan saa takeita lapsen terveydentilasta. Miksi tässä olisi toisin?

Ehkä siksi, että koko tilanne saattoi olla moninkertaisesti vaikeampi adoptioperheissä kuin niin sanotuissa tavallisissa perheissä, Sami oli miettinyt, muttei sanonut mitään. Oli eri asia seurata raskautta vierestä, nähdä lapsen työntyvän kohdusta maailmaan ja tietää sen olevan omaa verta ja lihaa. Olisi niin paljon helpompaa kasvaa heti elämän ensimetreiltä yhdessä perheeksi kuin aloittaa matka ilman yhteistä kieltä vieraasta kulttuurista tulevan liki kymmenvuotiaan kanssa. Jos yhtälöön vielä lisättiin kehitysvamma tai vakava sairaus, oli riski, että haaste kävisi liian ylivoimaiseksi. Ajatukset saivat Samin inhoamaan itseään. Petrille asia oli yksinkertainen, lapsi kuin lapsi. Sami olisi halunnut tuntea samoin.

Sami havahtui, kun makuuhuoneen ovi narahti. Varovaiset askeleet lähestyivät. Joustinpatja äännähti hiljaa. Vaikka Sami oli selin Petriin, hän tunsu tämän makaavan selällään. Hän aisti lämmön, tunsu tutun tuoksun.

– Sinä et nuku, Petri sanoi.

– En.

Sami odotti, mutta huone täyttyi hiljaisuudesta. Se oli kuin pidäteltyä hengitystä pelon ja toivon rajamailla. Sami tuijotti pimeyteen, aika kului, minuutit laahasivat raskaina

eteenpäin. Hän uskoi Petrin jo nukahtaneen, kun kuuli tämän kääntyvän ja tunsi käsivarren kiertyvän ympärilleen. Sanat tulivat hiljaa, soljuivat lämpimän hengityksen saattelamina hänen niskaansa:

– Ei se muutamasta päivästä tai viikosta ole kiinni.

Sami hengitti hiljaa ja puristi Petrin kättä.

– Eikä kuukaudestakaan, Petri jatkoi.

Entä jos päivät tai viikot eivät riittäneet, Samin teki mieli kysyä. Entä jos mieli ei rauhoittuisi kuukaudestakaan, jos koko maailman aika ei saisi häntä vakuuttumaan siitä, että hommassa oli järkeä? Koko pitkän adoptioeuvonnan ajan he olivat olleet toiveikkuudessaan niin onnellisia. Jos lasta ei nyt tulisikaan, miten heidän sitten kävisi? Miten tärkeä asia oma lapsi oli Petrille? Miten tärkeä se oli hänelle itselleen?

– Annetaan ajatuksen hautua, Petri sanoi.

Sami kuuli, kuinka Petrin hengitys syveni ja tämä vaipui uneen. Huolimatta käsivarresta ympärillään, lämpimästä ihosta ihoaan vasten, Sami tunsi olevansa yksin. Ja niin hän ajatushautomossaan olikin. Teki mieli nousta ja käydä lähettämässä mielenrauhaa rikkova adoptiolupahakemus eteenpäin ja samaan aikaan teki mieli luopua koko hankkeesta.

4

– SAMMAKKO, SAMI TOTESI ja katseli tyrmistyneenä vihreän-, mustan- ja oranssinkirjavaa otusta terraarion lasin lävitse.

– Kiinankellosammakko, Petri tarkensi.

– No jo on koulukkailla välähtäny.

– Halusivat antaa opelle lahjan lukuvuoden päätteeksi. Yhdellä luokan tytöistä kuuluu olevan kotona useampikin sammakko lemmikkinä. Sieltä varmaan saivat idean. Ja ehkä sammakonkin.

– Onko se myrkyllinen?

– Miten niin? Ajattelitko sitä iltapalaksi?

– No hyi hitto! Sami puuskahti. – Mietin vaan, että oliko niillä penskoilla joku taka-ajatus. Että pitäiskö tuota varroo? Purreeko se tai jottain?

– Ei pure eikä ammu myrkkynuolia, Petri naurahti. – Eli ei tapa ihmistä, mutta ihoärsytystä siitä voi saada.

– Mihinkä sinä ajattelit panna sen? Sami kysyi.

– Onko ehdotuksia? Olohuoneen piirongin päälle?

Miten olisi navetta, Sami mietti mielessään. Siellähän muutkin eläimet olivat. Hän ei kuitenkaan sanonut mitään vaan katseli, kuinka Petri vei terraarion olohuoneeseen. Ei kannattanut vääntää sijoituspaikasta, otuksesta tuskin siunaantuisi pitkäaikaista riesaa.

Illalla navetan jälkeen, kun Petri oli vielä haraamassa kasvimaata, Sami köllötteli sohvalla ja odotteli saunan lämpiämistä. Ramaisi ja silmiä painoi niin kuin usein päivän päätteen ruoan jälkeen. Hän oli juuri vaipumaisillaan uneen, kun terraariossa rapsahti. Hän raotti toista silmäänsä ja ehti näkemään, kuinka sammakko loiskahti veteen.

Terraario oli yllättävän kaunis. Se oli kuin pieni, elävä metsä lasin sisällä – rauhallinen, vihreä ja täynnä yksityiskohtia, jotka kutsuivat katselemaan. Sami nousi ylös, nojasi leukansa sohvan selkänojaan ja jäi tuijottamaan. Kuin olisi vaistonnut olevansa tarkastelun kohteena, sammakko pysähtyi, katseli ympärilleen ja kömpi sitten hitaasti mutta arvokkaasti ylös vedestä. Sen silmät olivat kuin kaksi mustaa helmeä, ja suu näytti olevan leveässä hymyssä.

Sami nojautui lähemmäs. Otus oli omalla kömpelöllä tavallaan hellyttävä. Ennen kaikkea se, kuinka se oli heidän olohuoneeseensa päätynyt, liikutti Samia. Sanottiin, etteivät teinit tehneet muuta kuin tuijottivat puhelimiaan ja etteivät he piitanneet siitä, mitä ympärillä tapahtui. Sami ajatteli oppilaita, kuinka he olivat nähneet vaivaa, pohtineet, mistä opettaja pitäisi, ja valinneet sammakon. Oppi oli mennyt perille, terraario oli sisustettu taidokkaasti. Akvaarion sisällä oli miniatyyrinen metsänpohja, sammalta, pieniä kiviä ja keskellä jäätelörsiasta tehty lammikko. Ihailtavaa oli ollut myös työnjako. Luokan sammakkoharrastaja oli valinnut sammakon sekä laatineet hoito-ohjeet, kun taas käsistään kätevin oli muovailnut miniatyyriopettajan, sammalpedillä seisovan hahmon, joka muistutti erehdyttävästi Petriä aina vihreää, rispaantunutta olkalaukkua myöten. Koko porukan saattoi kuvitella jalautuneen metsään keräämään kasveja, kiviä ja sammalta.

Oppilaat olivat selvästi halunneet antaa persoonallisen

lahjan, joka tavallaan edusti luontoa ja elämää, niitä arvoja, joita tiesivät opettajansa arvostavan.

Sami kuvitteli, miten lapsi – ehkä heidän lapsensa – voisi istua terraarion vieressä, painaa nenänsä kiinni lasiin ja seurata sammakon liikkeitä. Petri voisi opettaa sen elintavoista, he voisivat yhdessä rakentaa sille suuremman lammikon, siltoja ja pesän. Sammakko voisi olla uuden seikkailun alku. Juuri sellainen tekeminen sai lapsen mielikuvituksen lentämään, unohtamaan ruudut ja niiden harhaanjohtavan maailman.

Heidän oli Petrin kanssa hyvä näin, kaksin. Se oli totta. Elämä oli tasaista, turvallista ja vakaata, mutta kun asiaa oli alkanut ajatella, tuntui kuin lapsettomana jäisi jotain vaille. Mitä, sitä Sami ei osannut sanoa.

Sami oli pohtinut asiaa vakavasti, ehkä liiankin – huomionnut riskit, maalannut uhkakuvat ja keskittynyt niihin. Miksi hän oli ajatuksissaan jättänyt taka-alalle kaiken sen hyvän, mikä heitä odotti? Yhtä hyvin kaikki voisi mennä hyvin. Tuli mitä tuli, he kyllä selviäisivät. Miksi eivät he, jos niin monet muutkin?

Sami kuuli oven käyvän.

– Sauna alkais olla valmis, Petri huikkasi ovelta.

– Minä ajattelin, että jos sen nimi olis Sulo, Sami ehdotti yhä sammakkoa tuijottaen.

– Mistä tiedät, että se on koiras?

– Se näyttää siltä, Sami sanoi ja pudotti sammaleelle pari jauhomatoa Petrin ojentamasta rasiasta.

– Voi se olla naaraskin, kun on tuommainen pyöreä alavartalon muoto. Vaikka Santra.

– Sulo se on, Sami sanoi ja nousi.

Ovella hän vielä kääntyi katsomaan. Sammakko tapitti mustilla silmillään lasin lävitse, kuin olisi halunnut sanoa jotakin. Sen hymy ylsi korviin. Se luotti heihin, Sami tajusi.

Se luotti, että lasin takaa katselevat ihmiset pitäisivät siitä huolen, pyydystäisivät hyttysiä ja ajaisivat kaupungin lemmikkieläinliikkeeseen hakemaan eläviä sirkkoja.

Ehkä hänkin voisi vähitellen alkaa luottaa itseensä.

— ♥ —

Rakkaus voittaa aina, joskus moninkertaisesti.

—

SYDÄNMAAN SIVUKYLÄN KOULU on lakkautusuhan alla, ja kyläläiset käyvät taistoon koulun puolesta. Samaan aikaan Kurkelan tilalla puuhataan lapsen hankintaa. Äiti vain puuttuu – isä olisi omasta takaa kaksin kappalein.

Minna Mikkasen Sydänmaa-sarja palaa neljännessä osassaan *Sydänmaalaiset*-kirjan rakastettuihin henkilöihahmoin, karjatilaa pitävään Samiin ja opettajana työskentelevään Petriin. Elämä on edennyt ja kohtalonkysymykset uudet.

Kullannuput on sydämellinen kertomus oman koulun pelastamisesta ja mahdollottoman lapsihaaveen tekemisestä mahdolliseksi. Kuten aina Sydänmaalla, vakavien asioiden alla kuplii lempeä nauru.

